

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyri útgávudagin

Útgevari:
P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirakstjóri:
Krisjan Dahl
Blaðfólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagny Joensen
Uppsætting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressan 1981

Áhugavert og neyðugt samstarv

UM stutta tíð verður eitt millum-landa tingmannaráð fyrri Føroyar, Grønland og Ísland sett á stovn í grønlandska høvuðsstaðnum. Í hesum sambandi eru umboð fyrri allar politiskar flokkar í Føroyum farnir til Grønlands.

TAÐ vóru upprunliga føroyingar, sum komu við uppskotinum at skipa eitt slíkt tingmannaráð, sum skal hava til uppgávu at koma við uppskotum og tilmælum um samstarv millum hesar trýggjar smátjóðirnar í Norðuratlantshavi. Ráðið fer tó ongan avgerandi myndugleika at hava. Her veldst tí um áhugan og viljan at fáa sum frægast burtur úr — ikki bert á pappírnum, men eisini í veruliga lívinum.

TAÐ hevur verið nógv skrivað og sagt um samarbeiði millum Føroyar og grannar okkara fyrri norðan. Eitt úrslit av hesum orðaskifti hevur so verið, at vit finga Vestnordenprojektið. Har hevur so verið roynt at fremja mál av áhuga fyrri tey einstøku londini, serstakliga har slíkt samarbeiði hevur verið baserað uppá felags áhugamál.

TAÐ er helst ikki uttan orsök, at vanligi borgarin yppir øksl og spyr seg sjálvan um, hvat nú hetta skal til. Er talan nú aftur um eina roynd hjá okkara politikarum at hittast til gaman og álvara bert fyrri at práta og aftur práta! Vit kunnu í hesum sambandi minna á tann kritikk, sum hevur verið móttvegis arbeiðinum í Norðurlandaráðnum.

VIT eiga ikki at undirmeta henda kritikk, men kanska heldur at taka hann í álvara og siga við okkum sjálvi, at nú skal so okkurt

oddagrein

veruligt fáast av skafti: at vit føroyingar, islendingar og grønlandingar nú skulu til at vísa størri áhuga fyrri hvørjum øðrum til tess at stuðla hvønn annan í menningini av okkara samfeløgum og somuleiðis fyrri at verja okkum móti tí ágangi, sum annars kemuruttanfrá.

LAT okkum her vísa okkara norðurlandsku grannum fyrri eystan, at meira enn orð spyrjast burtur úr, tá politikarar úr smátjóðum hittast fyrri at tala egnu søk sína. Vissuliga hava vit nógv at samarbeiða um, og er tað vón okkara, at slíkt tingmannaráð sum hetta verður eitt forum, har ein sunnur og veruligur dialogur fer at taka seg upp — og helst við ítökligum úrslitum.

SJÁLVAÐI skulu tær føroysku ræddirnar, sum ynskja at fáa fleiri fiskirættindi í Íslandi og Grønlandi hoyrast, men hetta er bert ein partur av slíkum samarbeiði. Vit føroyingar skulu so sanniliga vera tilreiðar at lata hinum nakað — og eisini tá vit ikki fáa nakað afturfyrri í pengum ella virðum.

AT viðgera evni sum kjarnorku-frítt øki í Norðuratlantshavi, at fremja samarbeiði á fiskivinnu- og idnaðar-, orku- og mentanar-økinum er so sjálvsagt fyrri tað komandi Vestnorden »mini-norðurlandaráðið«.

ORD Erlends í blaðnum í dag, um at vit sum smátjóðir betur varðveita okkara identitet og tjóðskap í slíkum samarbeiði, taka vit fult undir við, og ynskja føroysku umboðnum góða eydnu við hesum skilagóða tiltaki.

jamú

Til »Ein harmur deyvur« og Honnu Lisberg

Efter at jeg har læst disse læserbreve i sidste uge og i denne uge, må jeg sætte mig ned at skrive på grund af at jeg er formand for Deyvafelag Føroya, og jeg vil her skrive fra foreningens side.

Vi er meget enige med hvad »Ein harmur deyvur« har skrevet, men det han skrev om at vi skal stifte en virkelig døveskole, er meget svært at svare på, fordi vi er så få, og det giver måske mere isolation med så få elever. Men indenfor Deyvafelag Føroya har vi ofte snakket og diskuteret om det, vi synes ikke at det er godt at døve elever kun skal gå blandt andre handicappede grupper, for hvorledes kan de stimulere de døve?

Vi synes at alle døve helt bestemt må samles på et sted, hvor undervisningen foregår og gerne med et elevhjem for døve. En såkaldt tvillingskole er at foretrække, der kan de underdannes af virkelige døvelærere, som skal kunne flydende tegnsprog, som alle døve kan forstå. De døve kan så under deres frikvarter »integrere« sig med hørende og lære dem at kende og selvfølgelig omvendt, måske skulle de have enkelte fag sammen f.eks.

sløjd, gymnastik osv., det ville betyde udvikling og samfundsbevidsthed.

Vi tror ikke at »Ein harmur deyvur« har skrevet et frækt brev, som Hanna Lisberg påstår, men han har lov til at sige sin egen mening, det er måske fordi at han pines hver dag af at se at hans brødre »lidelses«fæller ikke får god undervisning. Vi har aldrig set at en eneste dov, som har været på »Skúlanum á Trøðni« eller på den gamle såkaldte Specialskole, har talt særlig positivt om skolen. Hvorfor? Man kan regne det ud selv.

Vi er meget glade for at høre at de døve trives godt på Skúlanum á Trøðni nu, men et andet spørgsmål er om de får en god undervisning, for efter hvad vi døve erfarer, når vi er sammen med dem, f.eks. i døveforeningen, så, får de ikke en grundig og pligt-opfyldende undervisning.

Jeg er meget glad for at min bror Hermundur får nogle timer sammen med de døve der, fordi jeg kender Hermundur fra jeg var lille, og jeg vil gerne give ham ros for god stimulering, som han har været for mig. Han er en meget dygtig fortæller især i historie og geografi, men jeg fik at vide at han

bliver bedt om at tage regnetimer med opgaver, som han ikke engang selv har lært.

Det er ikke rimeligt at bruge de få timer, har er der til det. Vi synes det er meget vigtigt at de døve elever får rigelig kontakt med voksne døve, og så i skolen. Det kan være meget styrkende for dem og de bliver mere identitets- og samfundsbevidste.

Vi har »hørt« om, hvordan en ung dov på 15 år ikke kunne svare på spørgsmålet, om han havde en bankbog og personnummer, da han var i praktik, fordi hann ikke kunne læse/forstå spørgsmålet som den anden skrev ned på papir. God døveundervisning? Nej! Der mangler noget!

Vi håber at I ser det i øjnene og gør noget virkeligt ved det og håber at det ikke bliver til stridigheder; for det går kun ud over de døve børn og det ønsker ingen af os — håber jeg.

I er altid velkommen at kontakte Eyvafelag Føroya med spørgsmål etc.

Vegna Deyvafelag
Føroya
Jan Zachariassen

Til Føroya Løgting

Eg vil enn einaferð minna á uppskotið um at byggja sjúkrahús millum fjarðar á Eysturoynni.

Uppskotið er beint í ráðleggjandi nevndina, men henda nevnd virkar ikki. Ti vil eg heita á tingið um at viðgera hetta mál, so

tað ikki steðgar upp.

Nevnda okið er væl egnað, ti tað liggur í miðuni í Eysturoynni, og nærhendis fleiri bygðum í Norðstreymi.

Heilsuverkið er ein av teimum størstu almennu stovnum, og ti kann virka

á øðrum stovnum og harvið eisini munin millum bý og bygð, so eg haldi, at tað er tíð uppá at gera nakað við hetta mál.

Havn 17. sept. 1985
Virðingarmest
Viggo Holm, Skála

Ungir føroyingar burtur í eitt ár

— var yvirskriftin á eini grein í Sosialinum seinasta týsdag. Greinin snúði seg um møguleikan hjá føroyskum skúlaungdómum í 16-18 ára aldri at fara til onnur lond at búgva og ganga í skúla í eitt ár. Tað er AFS-felagskapurin, sum skipar fyrri og hava seinastu 25 árin umleið 100 føroyingar troytt henda møguleika.

Einaðni í greinini er

av misgávum komið at standa »Hevur tú at uppliva fremmand lond/aðrar heimspartar á ein ørvisi hátt?»

Ert tú umvend/ur? Ert tú fødd/ur í 1968,-69 ella -70. So er eitt AFS-upphald kanska nakað fyrri teg. —

Í hesum tekstinum skal sjálvandi standa »ERT TÚ ÚTVENDUR« og ikki »Ert tú umvendur«.

Vit biðja tey, ið hava sent okkum greinina og lesaran fyrgiva okkum hetta mistak.

blaðstj.